

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVI- RASTON TOIMIALUEELLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7. ja 24.8.2020 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Aluehallintovirasto on 24.8.2020 antamallaan päätöksellä asettanut yli 50 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 14.5.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on voimassa ajalla 1.9.–30.9.2020.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemistä.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Etelä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla toimialueensa kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä.

Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 1.10.–31.10.2020.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätynyt sairastuneen hengitystie-eritteitä. Suomessa koronavirusepidemia on rauhoittunut verrattuna alkuvuoden tilanteeseen, mutta edelleen on olemassa uhka epidemian uudelleen kiihtymisestä. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi ei ole vielä käytössä rokotetta. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämisellä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen Covid-19-epi-

demian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 16.9.2020 mukaan Suomessa on todettu viime viikkojen aikana yhä enemmän kotimaisia laajempia tartuntarypaitä ja joukkoaltistumisia, jotka ovat johtaneet jatkotartuntoihin. Uusista tapauksista suurin osa liittyy jo aiemmin tiedossa olleisiin, eri puolilla maata ilmenneisiin tartuntaketjuihin, joista osa on laajempia ja osa pienempiä. THL toteaa, että tartuntoja on tapahtunut viimeisten viikkojen aikana erityisesti vapaa-ajalla, harrastuksiin ja opiskeluun liittyvissä sosiaalisissa kontakteissa. Joukkoaltistukset ovat johtaneet usein myös jatkotartuntoihin.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään. Siten tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä. Kun kokoontumisissa noudatetaan riittäviä turvaohjeita, voidaan tartunnan riskiä olennaisesti vähentää puuttuen kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella epidemiatilanne vaihtelee sairaanhoitopiirien välillä. Tilanne voi rauhallisillakin alueilla kuitenkin nopeasti muuttua, jos terveysturvallisuudesta ei huolehdita. Joukkoaltistumisia on syntynyt Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella lukuisia. Laajoja tartuntarypaitä on syntynyt sellaistenkin sairaanhoitopiirien alueilla, missä tartuntoja on aikaisemmin ollut vähän. Tartuntojen lähde on saatu jäljitettyä valtaosassa tartuntaketjuja lukuun ottamatta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin aluetta, missä tartunnanlähde on saatu jäljitettyä noin 30 - 40 %:ssa tapauksia. Aluehallintovirastolla ei ole tietoa niiden määrästä, jotka sairastavat sen toimialueella COVID-19-infektiota tietämättään oireettomana ja siten mahdollisesti levittävät tartuntaa. COVID-19-infektioiden aiheuttama sairaalahoidon tarve on koko Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella tällä hetkellä pieni.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyysi 15.9.2020 sairaanhoitopiirien kantaa lokakuuta koskevien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten rajoittamispäätöksiin. Kaikki sairaanhoitopiirit vastasivat 17.9.2020 mennessä.

Etelä-Karjala

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi totesi tautitilanteen olevan huolestuttava lähimaakunnissa. Monet Etelä-Karjalan maakunnan asukkaat

ovat altistuneet koronavirukselle lähimaakunnista tulleiden koronan kantajien seurassa tai vieraillessaan itse muissa maakunnissa, esimerkiksi joukkotapahtumissa. Lisäksi jätevesilöydöt osoittavat sen, että virusta on piilossa Etelä-Karjalassa.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri kannatti syyskuun rajoitusten voimassaolon jatkamista.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisten tilannearvioraporttien mukaan viikoilla 32–36 Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin seitsemän päivän ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden ovat olleet 0, 1.6, 0.8, 0.8 ja 0 ja positiivisten näyttöiden prosenttiosuus testatuista on ollut 0, 0.19, 0.07, 0.06 ja 0.

Kymenlaakso

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä totesi, ettei Kymenlaaksossa ole tullut yleisötilaisuuksiin liittyviä laajoja koronaryväs-tymiä tai joukkoaltistuksia. Kuitenkin syksyn tullessa lisääntyy sisätiloissa järjestettävien suurten tilaisuuksien, erityisesti urheilutapahtumien, määrä. Kuntayhtymän mukaan on kuitenkin syytä kiinnittää erityistä huomiota siihen, että yleisön turvallinen kulku tapahtumiin, turvavälit ja yleiset hygieniaohteet toteutuvat tulevaisuudessa suurissa tapahtumissa.

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä kannatti syyskuun rajoitusten voimassaolon jatkamista.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisten tilannearvioraporttien mukaan viikoilla 32–36 Kymenlaakson sairaanhoitopiirin seitsemän päivän ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden ovat olleet 0.6, 0, 1.2, 0.6 ja 0 ja positiivisten näyttöiden prosenttiosuus testatuista on ollut 0.1, 0, 0.13, 0.05 ja 0.

Kanta-Häme

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri totesi, että epidemiatilanne on Kanta-Hämeessä muuttunut merkittävästi huonompaan suuntaan muun muassa joukkoaltistumisten suhteen. Näin ollen rajoituksia on hyvä jatkaa yli 50 hengen kokoontumisten osalta.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri kannatti syyskuun rajoitusten voimassaolon jatkamista.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisten tilannearvioraporttien mukaan viikoilla 32–36 Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin seitsemän päivän ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden ovat olleet 0.6, 0.6, 2.3, 0 ja 1.8 ja positiivisten näyttöiden prosenttiosuus testatuista on ollut 0.09, 0.07, 0.24, 0 ja 0.22.

Päijät-Häme

Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella on ollut joukkoaltistumisia, jotka pyritään saamaan parempaan hallintaan näinä viikkoina. Yleisö-määrän isompi rajoittaminen ei kuitenkaan ole ensisijainen keino vähentää tartuntamääriä.

Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri kannatti syyskuun rajoitusten voimassaolon jatkamista.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisten tilannearvioraporttien mukaan viikoilla 32–36 Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin seitsemän päivän ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden ovat olleet 1.0, 1.9, 0.5, 0 ja 9.5 ja positiivisten näytteiden prosenttiosuus testatuista on ollut 0.14, 0.15, 0.04, 0 ja 0.9.

Uusimaa

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri totesi, ettei nykyrajoitusten tiukentamiselle ole perusteita, vaan tässä vaiheessa tulisi ohjata tapahtumajärjestäjiä tunnistetuissa toistuviin altistumiseen johtavissa riskitoiminnoissa. Tavoitteena pitäisi olla taloudellisen toiminnan ylläpitäminen ja mahdollisimman pienen haitan muodostaminen yhteiskunnan toimintaan. Tartuntatautilaki edellyttää kaikissa toiminnoissa, ettei tartuntoja voida muilla tavoin estää.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri kannatti syyskuun rajoitusten voimassaolon jatkamista.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisten tilannearvioraporttien mukaan viikoilla 32–36 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin seitsemän päivän ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden ovat olleet 6.4, 5.1, 6.4, 4.9, ja 6.8 ja positiivisten näytteiden prosenttiosuus testatuista on ollut 0.60, 0.32, 0.36, 0.25 ja 0.38.

Sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelman mukaan epidemiatilanteen kiihtyessä kunnan tartuntatautiviranomainen reagoi tilanteeseen lisäämällä testauskapasiteettia ja tartunnanjäilyresurssia, antamalla paikallisen etätyösuosituksen ja kasvomaskisuosituksen sekä toteuttamalla infokampanjoita. Kunnan tai kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan paikallisista tai alueellisista rajoituksista. Aluehallintovirasto voi päättää rajoituksista, jos ne ovat tarpeen usean kunnan alueella. Rajoituksilla pyritään estämään epidemian leviäminen väestössä alueellisesti tai laajemmin sekä mahdollistamaan palaaminen epidemian perustasolle. Epidemian leviämisvaiheessa voidaan tarvita näiden toimivaltainen viranomaisen päättämiä laajempia tai tiukempia alueellisia suosituksia tai rajoituksia. Kunnan velvollisuudesta selvittää epidemiaa ja tehdä epidemian torjumiseksi tarvittavia toimenpiteitä on säädetty tartuntatautilain 9 §:ssä. Kunnan toimivallasta päättää

laajaan tartunnanvaaraan liittyvistä toimenpiteistä toimialueellaan säädetään tartuntatautilain 58 §:n 1 momentissa.

Aluehallintovirastot kävivät 17.9.2020 keskustelun THL:n kanssa rajoituspäätösten taustalla olevasta epidemiologisesta tilanteesta sekä rajoituspäätöksistä. THL nosti esille kunnan tai kuntayhtymän toteuttamien rajoitustoimien merkittävän roolin paikallisen tai alueellisen epidemian kiihtymisen yhteydessä. THL katsoi, että näiden toimien lisäksi yleisiä varotoimenpiteitä tulee noudattaa.

Tartuntatilanne Suomessa vaihtelee alueittain, ja eri alueiden tilanne vaihtelee myös ajallisesti. Joukkoaltistumisia ja tautiryöstymiä on tähän mennessä esiintynyt epidemiologisesti erilaisilla alueilla. Koska ihmiset liikkuvat alueiden välillä paljon, ja myös etenkin suurempiin tapahtumiin usein saavutaan eri puolilta maata, ei Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen joidenkin alueiden rauhallinenkaan epidemiologinen tilanne tällä hetkellä mahdollista turvaohjeista luopumista.

Yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa osalta pidetään tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä, että turvallisuus voidaan varmistaa asiakasmäärien rajaamisen, turvaetäisyyksien ja hygieniaoikeuksien avulla. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Mikko Valkonen puh. 029 501 6000 (vaihe).

ylijohtaja

Merja Ekqvist

aluehallintoylilääkäri

Mikko Valkonen

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU**Päätös yleistiedoksiantona**

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 22.10.2020 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen kunnat ja kuntayhtymät

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirit, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen poliisilaitokset

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen pelastuslaitokset

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveystieteiden tutkimuskeskus

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maksutta

Tämä asiakirja ESAVI/25659/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/25659/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Ekqvist Merja 22.09.2020 12:54

Esittelijä Valkonen Mikko 22.09.2020 12:55